

The Role of Defense Mechanisms in Predicting Adolescent Personality Traits

Lal Lawmzuali ^{1*}, Ramya Bhaskar ¹, Natarajan Vasugi ²

1. Department of Human Development Avinashilingam Institute for Home Science and Higher Education for Women, Coimbatore, Tamil Nadu, India.
2. Dean of Student Affair Avinashilingam Institute for Home Science and Higher Education for Women, Coimbatore, Tamil Nadu, India.

***Corresponding Author:** PhD Student, Department of Human Development Avinashilingam Institute for Home Science and Higher Education for Women, Coimbatore, Tamil Nadu, India. Email: 19phhdf004@avinuty.ac.in

ARTICLE INFO

Article type:
Research Article

Article History:
Received: 16 Jul 2025
Revised: 28 Oct 2025
Accepted: 26 Nov 2025
First Published: 04 Jan 2026

Keywords:
Adolescents, Defense Mechanisms, and Personality Traits.

ABSTRACT

The objective of this cross sectional study was to assess defense mechanisms and evaluate the predictive role of defense mechanisms on personality traits. The sample population consisted of 891 adolescents, aged between 17 and 19 years from Coimbatore, Tamil Nadu, India, selected through systematic random sampling method, during the academic year 2023-2024. The data collected using the Eysenck Personality Inventory and a self-developed scale on defense mechanisms were analysed by SPSS 30 and Jamovi 2.6.44, 2025. The defense mechanism scale was validated through principal component analysis, resulting in 11 components with 30 items, with a factor loading threshold of 0.4. The scale demonstrated good internal consistency (Cronbach's alpha = .751), an adequate KMO (0.716), significant Bartlett's test of sphericity, and a 51.150 cumulative percentage. An r value of 0.991 in test-retest indicated excellent reliability, and CFA (SEM)- Comparative Fit Index (CFI) showed .902, TLI .900; Parsimony Comparative Fit Index (PNFI) .621, which is greater than 0.50 confirmed good fit. The findings of linear regression analysis depicted that reaction formation was a common defense mechanism among adolescents and significantly predicted introversion and neuroticism, while denial was the least used defense mechanism. Rationalization and projection were significant predictors of extroversion, whereas mature defense, like sublimation, was found to be the predictor of stable personality traits. Notably, reaction formation, a neurotic defense mechanism, was used frequently by adolescents in this study, which is a cause for concern, to realize the need for tailored interventions to promote adolescents' healthy personality, mental health and well-being.

Cite this article: Lawmzuali, L., Bhaskar, R., & Vasugi, N. (In Press). The Role of Defense Mechanisms in Predicting Adolescent Personality Traits. *Journal of Applied Psychological Research*, (In Press). doi: 10.22059/japr.2026.398716.645296

Publisher: University of Tehran Press
DOI: <https://doi.org/10.22059/japr.2026.398716.645296>

© The Author(s).

Extended Abstract**Aim**

Adolescence is a time of significant change, where external influences and experiences lead to shifts in personality and values. This highlights the dynamic nature of this developmental stage. Sigmund Freud's personality theory addresses the complexities of adolescent development as a critical period for psychological transformation, during which individuals navigate their identities and beliefs through the id, ego, and superego (Tanjung et al, 2023). Defense mechanisms and personality traits significantly influence adolescents' emotions and their function in society. Contemporary psychoanalytic theory conceptualizes defense mechanisms as a normal aspect of relational and developmental growth that safeguards the ego and supports adaptation (Di Giuseppe et al, 2019; Maghami et al., 2024). It is necessary to acknowledge the approach to handling life changes and ongoing stress based on the circumstances (Mohammadlou, 2016). Studies which focus on adolescents were comparatively less, and existing literature explored these defense mechanisms in a clinical setting or narrowly examined single defense mechanisms without exploring their broader predictive relationship with personality traits (Laczkovics et al, 2018). A gap in the literature is observed regarding how defense mechanisms were employed by adolescents in Indian settings and how they predict their personality traits.

Methodology

The cross-sectional study aims to assess the use of different defense mechanisms among adolescents, identify their personality traits, and examine the predictive role of defense mechanisms in adolescent personality traits. The sample population consisted of 891 adolescents, aged between 17 and 19 years, both male (459) and female (432), studying in government and private colleges selected using a random sampling method from Coimbatore, Tamil Nadu, India, during the academic year 2023-2024. The data collected using the Eysenck Personality Inventory, 1968 and a self-developed scale on defense mechanisms were analysed by SPSS 30 and Jamovi 2.6.44, 2025. The defense mechanism scale was validated through principal component analysis, resulting in 11 components with 30 items, with a factor loading threshold of 0.4. The scale demonstrated good internal consistency (Cronbach's alpha = .751), an adequate KMO (0.716), significant Bartlett's test of sphericity, and a 51.150 cumulative percentage. An r value of 0.991 in test-retest indicated excellent reliability, and CFA (SEM)-Comparative Fit Index (CFI) showed .902, TLI, .900; Parsimony Comparative Fit Index (PNFI) .621, which is greater than 0.50 and RMSEA- 0.034 confirmed good fit (Zewude & Hercz, 2021). Adolescents who enrolled in college and understood English were included in the study. Adolescents with special needs, as reported by their teachers based on medical history, were excluded.

Figure 1 illustrates the model fit of the SEM. The components were coded as continuous; finally, the scale was validated with 26 items with a 5-point rating, indicating always, frequently, sometimes, rarely, and never with 5,4,3,2,1, and vice versa for negative items, where the sum of the total score indicated the level of usage, a lower score reflected lower usage of defense mechanisms. In the diagram provided, lines with arrows indicate direct relationships between variables. While the values on the arrows represent the coefficients, solid lines denote the strength of these relationships. In contrast, dashed lines indicate a weak statistical relationship.

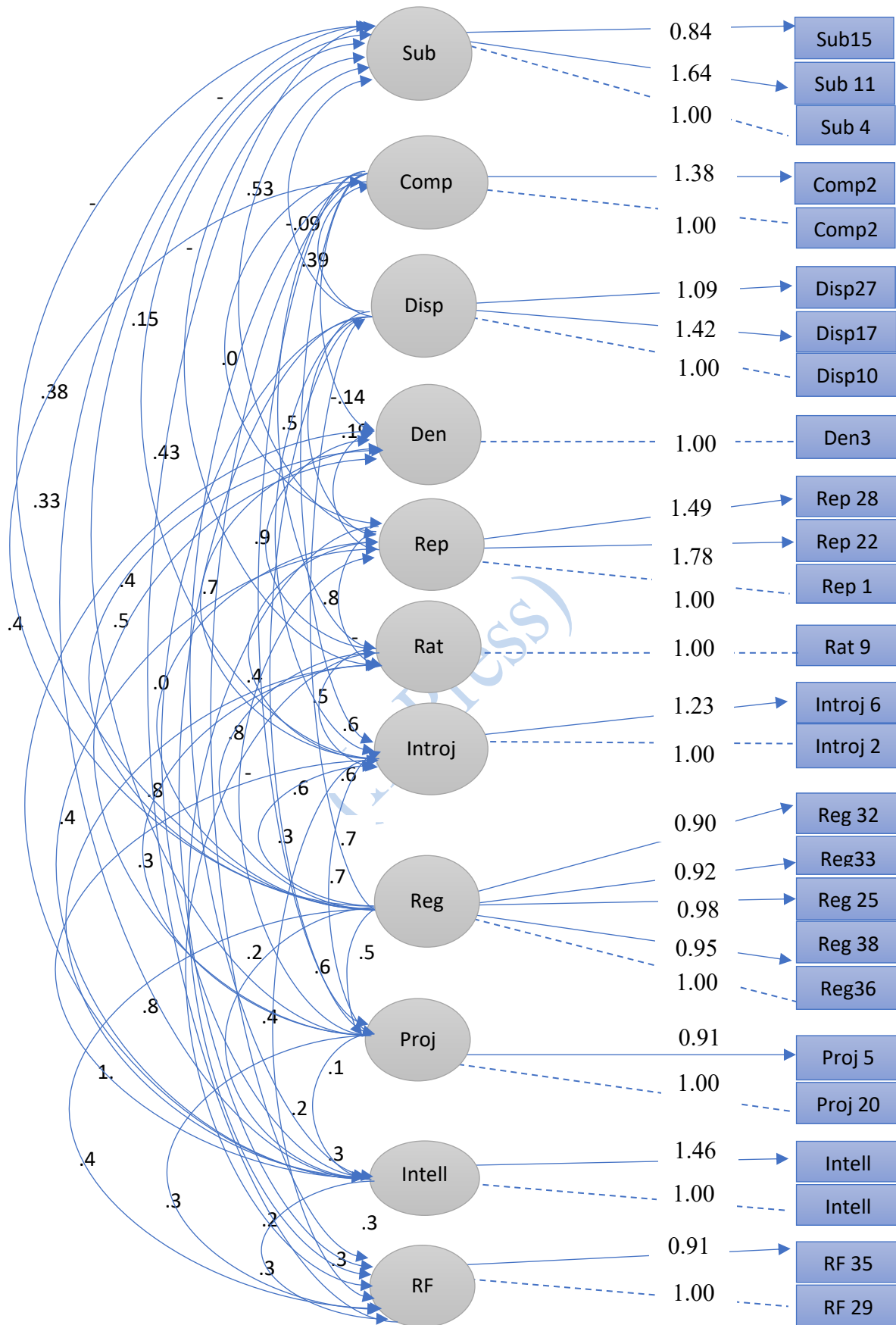

Figure 1. Model fit of SEM

Finding

Demographic description

The sample consisted of 891 adolescents, aged between 17 and 19 years, with 459 males and 432 females. Most participants (48.1%) lived in urban areas, while 15.5% resided in semi-urban areas. Additionally, 74.7% came from nuclear families, joint families, and only 2.5% were from extended families. They were enrolled in various academic programs across selected institutions, such as government colleges and private colleges. Including co-education (92.3%) and girls-only (7.7%) colleges. The majority of the participants (79.9%) reported an annual family income of less than 2 lakh, followed by those earning between 2-5lakh, 5- 10 lakh, and above 10 lakhs (3.3%). Regarding occupational status, the majority of fathers (52%) were employed in the private sector, this was followed by those working in business, the government sector, and the smallest group, 6.1%, were homemakers. Conversely, most mothers (72.4%) were homemakers, followed by those employed in the private sector and the government sector; the smallest percent, 4.5, were involved in business. In terms of the educational qualification of the fathers, 33.7% had completed the Secondary School Leaving Certificate (SSLC), followed by those with a Higher Secondary School Leaving Certificate (HSSLC), non-literate, graduates, post-graduate degree, and the least per cent, 3.4 holding a professional course degree. Similarly, among the mothers, 36.8% had a degree of Secondary School Leaving Certificate (SSLC), followed by Higher Secondary School Leaving Certificate (HSSLC), non-literate, graduates, and post-graduate degrees, but only 2.2% held a professional course degree. Concerning the birth order majority, 54.4% were firstborn children, followed by second born, thirdborn, and the least percent 1.7 belonged to the “other” birth order category.

Descriptive indicators

The defense mechanisms such as, regression an unconscious defense mechanism in which a person returns to behaviors, thoughts, or feelings from an earlier developmental stage when confronted with stress or threat, introjection the process of taking the qualities or traits of others or something from outside and making them to be a person’s personality. While projection defense mechanisms, where individuals see their own negative traits or feelings in others instead of themselves, displacement defense mechanism where individuals take out their emotions such as anger or fear on someone or something less threatening than the real cause, likewise, repression a mental process which hides painful memories or unacceptable thoughts so an individual doesn’t have to face them, rationalization a process when an individual’s justify their behaviors, thoughts, or feelings with reason that sound logical, even if those reasons aren’t the real truth and intellectualization a defense mechanism when a person deals with stressful or emotional situation by thinking about them in a logical or factual way instead of feeling the emotions (APA, 2015; Cushman, 2020). It showed that adolescents employ specific defense mechanisms occasionally. Mature defense such as sublimation where an individual redirect an unacceptable or socially undesirable feelings, urges or impulses into constructive and socially acceptable activities (Cohen & Kim, 2020) and compensation when an individual focuses on attaining success in one area of life to divert attention from feelings of inadequacy or the anxiety of not measuring up in another area was less frequently used, which showed that the adolescent may not be predominantly engaged in the healthiest coping strategies. The immature defenses like denial where they reject external reality, chose to focus on internal justification or flawed reasoning, was the least used, which indicated that most people do not completely reject reality. (Bailey and Pico 2023). Reaction formation a neurotic defense mechanism where an individual unconsciously replaces an

unwanted or threatening impulse with its opposite were commonly employed by the adolescents. Essentially, they act in a way that is opposing to their true feelings or desires to reduce anxiety or internal conflict appears, suggesting that the adolescent often dealt with stress through indirect or conflicting emotional expression (Nawi et.al, 2020).

In the personality traits dimension of extroversion-introversion, adolescents (33%) were categorized as extroverts, which reflected sociability and assertiveness, followed by 58.1% of adolescents as in-between category. Pop Jordanova & Zorcec (2010) study mentioned that adolescents with mixed traits may display both extroverted and introverted behavior, adapting their responses to the situation. While the least percentage (8.9 %) were categorized as introvert personality traits, where they were possibly at risk due to their social withdrawal. Research showed that introversion significantly impacts adolescents' school adjustment, affecting their social adjustment in the environment (Mlanga & Adie, 2022). Subsequently, under the dimension of neuroticism-stability, 53.5% of adolescents were categorized under neuroticism, indicating that they were emotionally unstable and anxious. Peters et al. (2019) stated that Eysenck's trait of neuroticism involves mood instability and anxiety, which is linked to impulsivity and risk-taking, while anxiety denotes emotional response, and 42.2% were categorized as in-between personality traits, moderately resilient to stress, able to manage themselves well, and had a balanced outlook on life. They were identified as having a blend of neuroticism and stable personality traits. Whereas adolescents (4.3%) were categorized under stability. Qizi (2024) cited in their study that when adolescents were emotionally stable, they were able to tackle problems and stressors, which improves problem-solving skills and supports mental health, enhancing the effectiveness of coping strategies in challenging situations.

The stepwise regression analysis depicted that reaction formation was a common defense mechanism among adolescents and significantly predicted introversion and neuroticism, while denial was the least used defense mechanism. Rationalization and projection were significant predictors of extroversion, whereas mature defense, like sublimation, was found to be the predictor of stable personality traits. Notably, reaction formation, a neurotic defense mechanism, was used frequently by adolescents in this study, which is a cause for concern, to realize the need for tailored interventions to promote adolescents' healthy personality, mental health and well-being.

Conclusion

The study gives profound insights into adolescent psychological development and methods of coping with life challenges. The present study showed that these defense mechanisms play a crucial role in predicting various aspects of personality traits and navigating the complexities of inner conflict, managing psychodynamic conflicts, particularly in the framework of mental health challenges. The findings highlighting these relationships can enlighten interventions aimed at promoting healthier psychological functioning and gain a clearer understanding of the psychological landscape of adolescents. Moreover, it was quite alarming to see the results of this study, where there were only 4.3% adolescents who exhibited stable personality traits, which points towards the need for tailored interventions for adolescents specifically to foster a healthy personality development.

Limitations and recommendations for future research

A limitation of the study was the geographical representation of the study participants. The participants were drawn from the city of Coimbatore, Tamil Nadu, India, which may limit cultural variation as well as generalisation. Moreover, the socio-demographic conditions of the participants indeed bring in significant changes in the results when analysed for their association. But the objective of this study was to analyse whether defense mechanisms predict personality development among adolescents. Hence, not considering socio-

demographic markers in the study is a limitation. Future research may be conducted with the incorporation of mediating variables, such as gender, socioeconomic status, and cultural differences, as these factors can have a significant impact on the study outcomes. However, broadening the sample to include different regions and social groups with diverse cultural and economic characteristics enhances the applicability of the findings. Additionally, the study recommends longitudinal studies as it helps to map the evolution, progress, and changes over time in this developmental stage of adolescents and also for more accurate results. In addition, examining the role of contextual factors such as educational settings, family dynamics, and peer or social networks would provide a comprehensive understanding of how these mechanisms were molded. Cross-cultural research exploring ethnic and sociocultural differences in adolescents' defensive patterns would offer valuable insights. By addressing this recommendation, future research could also enhance a tailored intervention to support mental health through the appropriate use of defense mechanisms and personality development.

Keywords: Adolescents, defense mechanisms, personality traits

Ethical Considerations

This study received ethical approval from the Human Ethics Committee at the institute (Approval No: AUW/IHEC/HD-19-20/XPD/47). The research was conducted with ethical principles, which involved permission from the respective college principals, and informed consent was taken from the participants. Ensuring the confidentiality of their information, maintaining data integrity, and allowing voluntary participation. Ethical principles were strictly maintained throughout the research process.

Acknowledgement and Funding

The authors acknowledge the adolescents who participated in the study and the authorities of the respective colleges for granting permission to conduct our study. The Ministry of Tribal Affairs supported this work by granting National Fellowship for Scheduled Tribes (NFST).

Conflict of Interest

The author declared no conflict of interest concerning the research, authorship, or publication of this article.

فصل نامه پژوهش های کاربردی روانشناختی

نقش سازوکارهای دفاعی در پیش بینی صفات شخصیتی نوجوانان

لال لومزوالی^{۱*}، رامیا بهاسکار^۱، ناتاراجان واسوجی^۲

۱. گروه رشد انسانی، مؤسسه آویناشیلینگام برای علوم خانواده و آموزش عالی زنان، کویمباتور، تامیل نادو، هند.
 ۲. رئیس امور دانشجویی، مؤسسه آویناشیلینگام برای علوم خانواده و آموزش عالی زنان، کویمباتور، تامیل نادو، هند.
 *نویسنده مسئول: دانشجوی دکتری، گروه رشد انسانی مؤسسه آویناشیلینگام برای علوم خانواده و آموزش عالی زنان، کویمباتور، تامیل نادو، هند.
 رایانامه: 19phhdf004@avinuty.ac.in

اطلاعات مقاله

چکیده

نوع مقاله:

پژوهشی

تاریخ های مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۴/۲۵

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۰۸/۰۶

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۹/۰۵

تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۴/۱۰/۱۴

کلیدواژه ها:

نوجوانان، سازوکارهای دفاعی، صفات شخصیتی.

هدف پژوهش حاضر، بررسی سازوکارهای دفاعی و ارزیابی نقش پیش بینی کننده آن ها در تبیین ویژگی های شخصیتی نوجوانان بود. این مطالعه به روش مقطعی انجام شد و جامعه آماری آن شامل ۸۹۱ نوجوان ۱۷ تا ۱۹ ساله شهر کویمباتور، ایالت تامیل نادو هند بود که در سال تحصیلی ۲۰۲۳-۲۰۲۴ به روش نمونه گیری تصادفی نظام مند انتخاب شدند. داده ها با استفاده از پرسشنامه شخصیت آیزنک و مقیاس محقق ساخته سازوکارهای دفاعی گردآوری و با بهره گیری از نرم افزارهای SPSS نسخه ۳۰ و Jamovi نسخه ۲/۶/۴۴ (۲۰۲۵) تحلیل شدند. مقیاس سازوکارهای دفاعی از طریق تحلیل مؤلفه های اصلی اعتبارسنجی شد که در نهایت شامل ۱۱ مؤلفه و ۳۰ گویه با آستانه بار عاملی ۴/۰ بود. این مقیاس از همسانی درونی مطلوبی برخوردار بود (آلفای کرونباخ ۰/۷۵) و شاخص کفایت نمونه گیری برابر با ۰/۷۱ به دست آمد. آزمون کرویت بارتلت معنادار بود و درصد واریانس تجمعی ۱۵۰/۵۱ گزارش شد. ضریب همبستگی بازآزمایی ($r=0/991$) پایایی بسیار مطلوب ابزار را نشان داد. همچنین، تحلیل عاملی تأییدی با استفاده از مدل یابی معادلات ساختاری نشان دهنده برازش مناسب مدل بود ($PNFI=0/۶۲۱$ ، $TLI=0/۹$ ، $CFI=0/۹۰$). یافته های تحلیل رگرسیون خطی نشان داد که سازوکار دفاعی واکنش وارونه، شایع ترین دفاع مورد استفاده نوجوانان بوده و به طور معناداری ویژگی های شخصیتی درون گرایی و روان رنجوری را پیش بینی می کند، در حالی که انکار کمترین میزان استفاده را داشت. عقلانی سازی و فرافکنی پیش بینی کننده های معنادار برون گرایی بودند و در نهایت، دفاع بالغانه و الایش پیش بینی کننده ویژگی های شخصیتی ثابت بود. استفاده فراوان از واکنش وارونه، به عنوان یک دفاع نوروتیک، زنگ خطری در جهت ضرورت طراحی مداخلات هدفمند برای ارتقای سلامت روان، بهزیستی و رشد سالم شخصیت نوجوانان محسوب می شود.

استناد: لومزوالی، ل، باسکار، ر، و واسوجی، ن. (پذیرفته شده). نقش سازوکارهای دفاعی در پیش بینی صفات شخصیتی نوجوانان. فصل نامه پژوهش های کاربردی روانشناختی، (آماده انتشار). doi: 10.22059/japr.2026.398716.645296

ناشر: انتشارات دانشگاه تهران

DOI: <https://doi.org/10.22059/japr.2026.398716.645296>

© نویسندگان.

۱. مقدمه

نوجوانی یکی از حساس‌ترین و پویاترین مراحل رشد انسان است که با تغییرات گسترده شناختی، هیجانی و اجتماعی همراه می‌شود. در این دوره، تجربه‌ها و تأثیرات محیطی می‌توانند به دگرگونی‌های اساسی در شخصیت و نظام ارزشی فرد منجر شوند و ماهیت تحول‌پذیر این مرحله رشدی را برجسته سازند. از منظر نظریه شخصیت زیگموند فروید، نوجوانی دوره‌ای بحرانی برای تحول روان‌شناختی به شمار می‌رود؛ دوره‌ای که در آن فرد با بازسازمان‌دهی تعارضات درونی خود از طریق تعامل میان نهاد، من و فرامن، به بازتعریف هویت و باورهای شخصی می‌پردازد. این گذار تحولی، مستلزم تلفیق تجربه‌های گذشته با اهداف و انتظارات آینده است و نقشی تعیین‌کننده در شکل‌گیری منش فرد و الگوهای روابط بین‌فردی ایفا می‌کند ([تانبونگ و همکاران^۱، ۲۰۲۳](#)). شواهد پژوهشی نشان می‌دهد که صفات شخصیتی به‌طور تنگاتنگی با تجارب اجتماعی‌شدن در ارتباط‌اند؛ به‌گونه‌ای که این تجارب، ضمن شکل‌دهی به ساختار شخصیت، بر گرایش‌های رفتاری افراد نیز اثرگذارند و می‌توانند خطر بروز رفتارهای ضداجتماعی را در کودکان و نوجوانان افزایش دهند ([سنتر و کمپ و همکاران^۲، ۲۰۰۲](#)). در این میان، سازوکارهای دفاعی و ویژگی‌های شخصیتی نقش مهمی در تنظیم هیجانات نوجوانان و نحوه کارکرد آنان در بستر اجتماعی ایفا می‌کنند. یافته‌های پژوهشی حاکی از آن است که استفاده از سازوکارهای دفاعی سازگارانه با سبک شخصیتی سالم‌تر همراه است، در حالی که اتکا به دفاع‌های ناسازگارانه با افزایش پریشانی روان‌شناختی و بروز مشکلات بین‌فردی مرتبط است ([دی جوزپه و همکاران^۳، ۲۰۲۰](#)؛ [مقامی و همکاران^۴، ۲۰۲۴](#)؛ [گرانییری و همکاران^۴، ۲۰۱۷](#)). سازوکارهای دفاعی به‌عنوان فرایندهای ناهشیار روان‌شناختی تعریف می‌شوند که به فرد امکان می‌دهند در مواجهه با موقعیت‌های تهدیدکننده و استرس‌زا، تعادل روانی خود را حفظ کنند. این سازوکارها به‌طور کلی در سه طبقه دفاع‌های بالغانه، نابالغانه و روان‌رنجور طبقه‌بندی می‌شوند ([هال و همکاران^۵، ۱۹۹۷](#)). نحوه مواجهه با تغییرات زندگی و فشارهای مزمن تا حد زیادی وابسته به شرایط فردی و زمینه‌ای است و عوامل متعددی تعیین می‌کنند که افراد از کدام نوع سازوکار دفاعی استفاده کنند. این تفاوت‌ها می‌توانند زمینه‌ساز بروز مشکلات متنوع روان‌شناختی و حتی جسمانی شوند. به‌طور کلی، هرگونه تغییر در زندگی انسان، خواه مثبت و خواه منفی، مستلزم فرایند مقابله و سازگاری است ([محمملو، ۲۰۱۶](#)). پژوهش‌ها نشان داده‌اند که دفاع‌های نابالغانه و روان‌رنجور با صفات شخصیتی خاص و سطوح متفاوتی از کارکرد روانی-اجتماعی مرتبط‌اند و فراوانی استفاده از آن‌ها می‌تواند بازتابی از ساختارهای شخصیتی زیربنایی فرد باشد ([بلانکو و همکاران^۶، ۲۰۲۳](#)). در همین راستا، مطالعات متعدد بر نقش اساسی سازوکارهای دفاعی در سازگاری روان‌شناختی و رشد شخصیت تأکید کرده‌اند ([کرامر^۷، ۲۰۰۶](#)). نظریه روان‌کاوی معاصر نیز سازوکارهای دفاعی را نه به‌عنوان پدیده‌هایی صرفاً آسیب‌شناختی، بلکه به‌مثابه اجزای طبیعی رشد تحولی و رابطه‌ای در نظر می‌گیرد که با محافظت از «من»، فرایند سازگاری فرد با محیط را تسهیل می‌کنند ([دی جوزپه و همکاران^۳، ۲۰۱۹](#)؛ [مقامی و همکاران^۴، ۲۰۲۴](#)). با وجود این، در سال‌های اخیر توجه پژوهشگران به سازوکارهای دفاعی به دلیل نقش کلیدی آن‌ها در فهم و تبیین اختلالات روان‌شناختی از دیدگاه روان‌پوشی افزایش یافته است. در این چارچوب، سازوکارهای دفاعی به‌عنوان یکی از عوامل مؤثر بر سازمان شخصیت مطرح می‌شوند که می‌توانند در شکل‌گیری اختلالات شخصیت نقش تعیین‌کننده‌ای ایفا کنند ([غلامی و همکاران^۸، ۲۰۲۴](#)). با این حال، مطالعات انجام‌شده بر جمعیت نوجوانان نسبتاً محدود بوده و پژوهش‌های موجود غالباً به بررسی این سازوکارها در بافت‌های بالینی پرداخته یا تنها بر یک یا چند دفاع خاص تمرکز داشته‌اند، بدون آن‌که رابطه پیش‌بین جامع آن‌ها با صفات شخصیتی را به‌طور نظام‌مند بررسی کنند ([لاچکوویچ و همکاران^۸، ۲۰۱۸](#)).

¹ Tanjung et al

² Center and Kemp et al

³ Di Giuseppe et al

⁴ Granieri et al

⁵ Hall et al

⁶ Blanco et al

⁷ Cramer

⁸ Laczkovics et.al

افزون بر این، خلأ قابل‌توجهی در ادبیات پژوهشی درباره نحوه به‌کارگیری سازوکارهای دفاعی توسط نوجوانان در بافت فرهنگی هند و نقش آن‌ها در شکل‌دهی صفات شخصیتی مشاهده می‌شود. در پاسخ به این خلأ، پژوهش حاضر با هدف بررسی میزان استفاده از انواع سازوکارهای دفاعی در میان نوجوانان، شناسایی صفات شخصیتی غالب و تبیین نقش پیش‌بین سازوکارهای دفاعی در صفات شخصیتی نوجوانان، به‌صورت یک مطالعه مقطعی طراحی و اجرا شده است. نتایج چنین پژوهش‌هایی می‌تواند برای مربیان و متخصصان سلامت روان سودمند باشد و به ایجاد محیط‌هایی کمک کند که رشد روان‌شناختی سالم نوجوانان را تقویت می‌کند (ماتیاش و پاولووا، ۲۰۲۳). در عین حال، هرچند سازوکارهای دفاعی نقش اساسی در مقابله با فشارهای روانی دارند، اتکای افراطی به دفاع‌های ناسازگارانه می‌تواند مانع رشد هیجانی شده و زمینه‌ساز بروز اختلالات شخصیت گردد. این امر بر ضرورت اتخاذ رویکردهای متعادل و مبتنی بر حمایت روان‌شناختی هدفمند در کار با نوجوانان تأکید می‌کند.

۲. روش

۲-۱. جامعه، نمونه و روش اجرا

این پژوهش به‌صورت یک مطالعه مقطعی با هدف بررسی توان پیش‌بینی‌کنندگی سازوکارهای دفاعی بر صفات شخصیتی نوجوانان طراحی شد. شهر کویمباتور در ایالت تامیل‌نادو هند دارای پنج منطقه است و به‌منظور دستیابی به نمایندگی برابر نمونه، هفت کالج از هر پنج منطقه (مناطق شمال، شرق، مرکز، غرب و جنوب) برای انجام مطالعه انتخاب شدند؛ با این حال، پنج کالج (از هر منطقه یک کالج) مجوز ملاقات با دانشجویان نوجوان و گردآوری داده‌ها را صادر کردند. در ابتدا، در مجموع ۱۲۲۰ دانشجو رضایت آگاهانه خود را اعلام کرده و در پژوهش شرکت کردند و داده‌ها جمع‌آوری شد؛ اما ۳۲۹ مورد بر اساس نمره مقیاس دروغ در پرسشنامه شخصیت آیزنک حذف شدند. در نهایت، نمونه پژوهش شامل ۸۹۱ نوجوان در بازه سنی ۱۷ تا ۱۹ سال بود که ۴۵۹ نفر پسر و ۴۳۲ نفر دختر بودند و در کالج‌های دولتی و خصوصی تحصیل می‌کردند که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شده بودند. نوجوانانی که در کالج ثبت‌نام کرده و توانایی درک زبان انگلیسی را داشتند، وارد مطالعه شدند. نوجوانان دارای نیازهای ویژه، بر اساس گزارش معلمان و با توجه به سابقه پزشکی، از پژوهش کنار گذاشته شدند.

۲-۲. ابزارهای سنجش

۲-۲-۱. پرسشنامه شخصیت آیزنک^۲ (EPI)

پرسشنامه شخصیت آیزنک (آیزنک و آیزنک، ۱۹۶۸) یکی از مختصرترین و در عین حال پرکاربردترین ابزارهای سنجش شخصیت به‌شمار می‌رود. این پرسشنامه صفات شخصیتی برون‌گرایی، درون‌گرایی، روان‌رنجوری، ثبات هیجانی و دروغ‌سنجی را اندازه‌گیری می‌کند و شامل ۵۷ گویه است. بعد برون‌گرایی - درون‌گرایی از طریق ۲۴ سؤال سنجیده می‌شود؛ به‌طوری‌که نمرات بالاتر از ۱۵ نشان‌دهنده برون‌گرایی، نمرات ۱۰ تا ۱۴ به‌عنوان حد میانی، و نمرات کمتر از ۹ بیانگر درون‌گرایی تلقی می‌شوند. به‌طور مشابه، بعد روان‌رنجوری - ثبات هیجانی با استفاده از ۲۴ سؤال دیگر ارزیابی می‌شود؛ به‌گونه‌ای که نمرات بالاتر از ۱۴ به‌عنوان روان‌رنجوری، نمرات ۷ تا ۱۳ حد میانی، و نمرات کمتر از ۶ نشان‌دهنده ثبات هیجانی هستند. مقیاس دروغ شامل ۹ گویه است و شرکت‌کنندگانی که نمره‌ای بالاتر از ۵ کسب کردند، از تحلیل‌ها حذف شدند. ضریب آلفای کرونباخ این ابزار برابر با ۰/۷۰ گزارش شد. اطلاعات روان‌سنجی این پرسشنامه در زمان تدوین اولیه ابزار به‌طور کامل در دسترس نبوده است (آیزنک و آیزنک، ۱۹۶۸). در سال ۱۹۷۵، بعد سومی با عنوان روان‌پریشی‌گرایی^۳ به این مقیاس افزوده شد. این بعد صفاتی مانند پرخاشگری، تکانشگری و گرایش به رفتارهای ضداجتماعی را می‌سنجد؛ با این حال، به‌جای پرسشنامه شخصیت آیزنک، روان‌پریشی‌گرایی با استفاده از ابزار جداگانه‌ای به نام مقیاس شخصیت آیزنک^۴ ارزیابی شد.

¹ Matyash & Pavlova

² Eysenck Personality Inventory (EPI)

³ Psychoticism: P

⁴ Eysenck Personality Questionnaire (EPQ)

۲-۲-۲ مقیاس سازوکارهای دفاعی^۱ (DMS)

بر اساس نظریه روان‌کاوی زیگموند فروید، سازوکارهای دفاعی فرایندهای ناهشیاری هستند که فرد را در برابر اضطراب یا آگاهی از آسیب‌ها و فشارهای درونی یا بیرونی محافظت می‌کنند (پارخ و همکاران^۲، ۲۰۱۰). اگرچه سازوکارهای دفاعی در تمامی مراحل زندگی مورد استفاده قرار می‌گیرند، اما کاربرد آن‌ها در دوره نوجوانی برجسته‌تر می‌شود؛ دوره‌ای که به‌عنوان مرحله‌ای انتقالی میان کودکی و بزرگسالی شناخته می‌شود و با شکل‌گیری عمیق هویت و بلوغ هیجانی همراه است. این تغییرات موجب افزایش حساسیت هیجانی، تعارض‌های درونی و خودآگاهی شده و نوجوانان را به استفاده بیشتر از سازوکارهای دفاعی سوق می‌دهد (بیلی و پیکو^۳، ۲۰۲۳). بر اساس دیدگاه‌های نظری اریک اریکسون، زیگموند فروید و ژان پیازه، نوجوانی مرحله‌ای اساسی در رشد روانی-اجتماعی، روانی-جنسی و شناختی محسوب می‌شود و با افزایش حساسیت هیجانی همراه است (اورنشتاین و لوئیس^۴، ۲۰۲۲؛ لانتز و همکاران^۵، ۲۰۲۵؛ مالک و مارواها^۶، ۲۰۲۳). هم‌زمان، این تغییرات روان‌شناختی وابستگی به سازوکارهای دفاعی را افزایش می‌دهد؛ زیرا نوجوانان برای حفظ ثبات هیجانی تلاش می‌کنند، امری که این مرحله را به دوره‌ای مهم در سازمان شخصیت و رشد روان‌شناختی تبدیل می‌سازد (کرامر^۷، ۲۰۱۲). با تکیه بر نظریه روان‌کاوی فروید، مقیاسی برای سنجش میزان استفاده از سازوکارهای دفاعی در میان نوجوانان تدوین شد. مؤلفه‌های سازوکارهای دفاعی پس از مرور ادبیات پژوهشی مرتبط انتخاب شدند که شامل جبران، والایش، واپس‌روی، درون‌فکنی، فرافکنی، انکار، جابه‌جایی، واکنش‌سازی، واپس‌رانی، دلیل‌تراشی و عقلانی‌سازی بودند (بیلی و پیکو^۳، ۲۰۲۳). در مرحله نخست، ۱۰۰ گویه تدوین و برای بررسی روایی صوری مورد ارزیابی قرار گرفتند. سپس مقیاس برای بررسی روایی صوری به هفت نفر از متخصصان حوزه مربوطه ارسال شد که شامل دو روان‌شناس بالینی، چهار متخصص رشد انسان و یک متخصص روان‌شناسی بودند. بر اساس اصلاحات و پیشنهادها ارائه‌شده توسط متخصصان، ۲۹ گویه حذف و ۷۱ گویه حفظ شد. در ادامه، تحلیل مؤلفه‌های اصلی^۸ انجام گرفت و بر اساس نتایج تحلیل، مقیاس به ۳۰ گویه با ۱۱ مؤلفه کاهش یافت. روایی مقیاس با شاخص کفایت نمونه‌گیری کایزر-مایر-اولکین^۹ برابر با ۰/۷۱۶ تأیید شد که نشان‌دهنده کفایت حجم نمونه بود. آزمون کرویت بارتلت معنادار به‌دست آمد ($\chi^2=1871/516$) و درصد واریانس تجمعی برابر با ۵۱/۱۵۰ گزارش شد. در ماتریس مؤلفه‌های تحلیل مؤلفه‌های اصلی، بار عاملی ۰/۴ به‌عنوان آستانه در نظر گرفته شد. ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰/۷۵۱ به‌دست آمد که نشان‌دهنده پایایی قابل قبول مقیاس بود. همچنین پایایی بازآزمایی مقیاس با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون بررسی شد و ضریب $r=0/991$ حاکی از پایایی بسیار عالی ابزار بود.

به‌منظور اعتبارسنجی بیشتر ابزار، تحلیل عاملی تأییدی^۹ با استفاده از مدل‌یابی معادلات ساختاری^{۱۰} انجام شد تا متغیرهای مشاهده‌شده (گویه‌ها) و سازه‌های نهفته زیربنایی (مؤلفه‌ها) شناسایی شده در تحلیل مؤلفه‌های اصلی تأیید و اصلاح شوند. بر اساس نتایج این تحلیل تأییدی، چهار گویه (هر کدام از یک سازوکار دفاعی شامل فرافکنی، درون‌فکنی، واپس‌رانی و دلیل‌تراشی) حذف شدند و شاخص‌های برازش مدل به‌دست آمدند؛ به‌طوری‌که شاخص برازش تطبیقی^{۱۱} برابر با ۰/۹۰۲، شاخص توکر-لوئیس^{۱۲} برابر با ۰/۹۰۰، شاخص برازش تطبیقی مقتصد^{۱۳} برابر با ۰/۶۲۱ (بیشتر از ۰/۵۰) و شاخص جذر میانگین مربعات

^۱ Defense Mechanisms Scale (DMS)

^۲ Parekh et al

^۳ Bailey and Pico

^۴ Orenstein & Lewis

^۵ Lantz et al

^۶ Malik & Marwaha

^۷ Principal Component Analysis (PCA)

^۸ Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)

^۹ Confirmatory Factor Analysis (CFA)

^{۱۰} Structural Equation Modelling (SEM)

^{۱۱} Confirmatory Factor Analysis (CFI)

^{۱۲} Tucker Lewis Index (TLI)

^{۱۳} Parsimony Comparative Fit Index (PNFI)

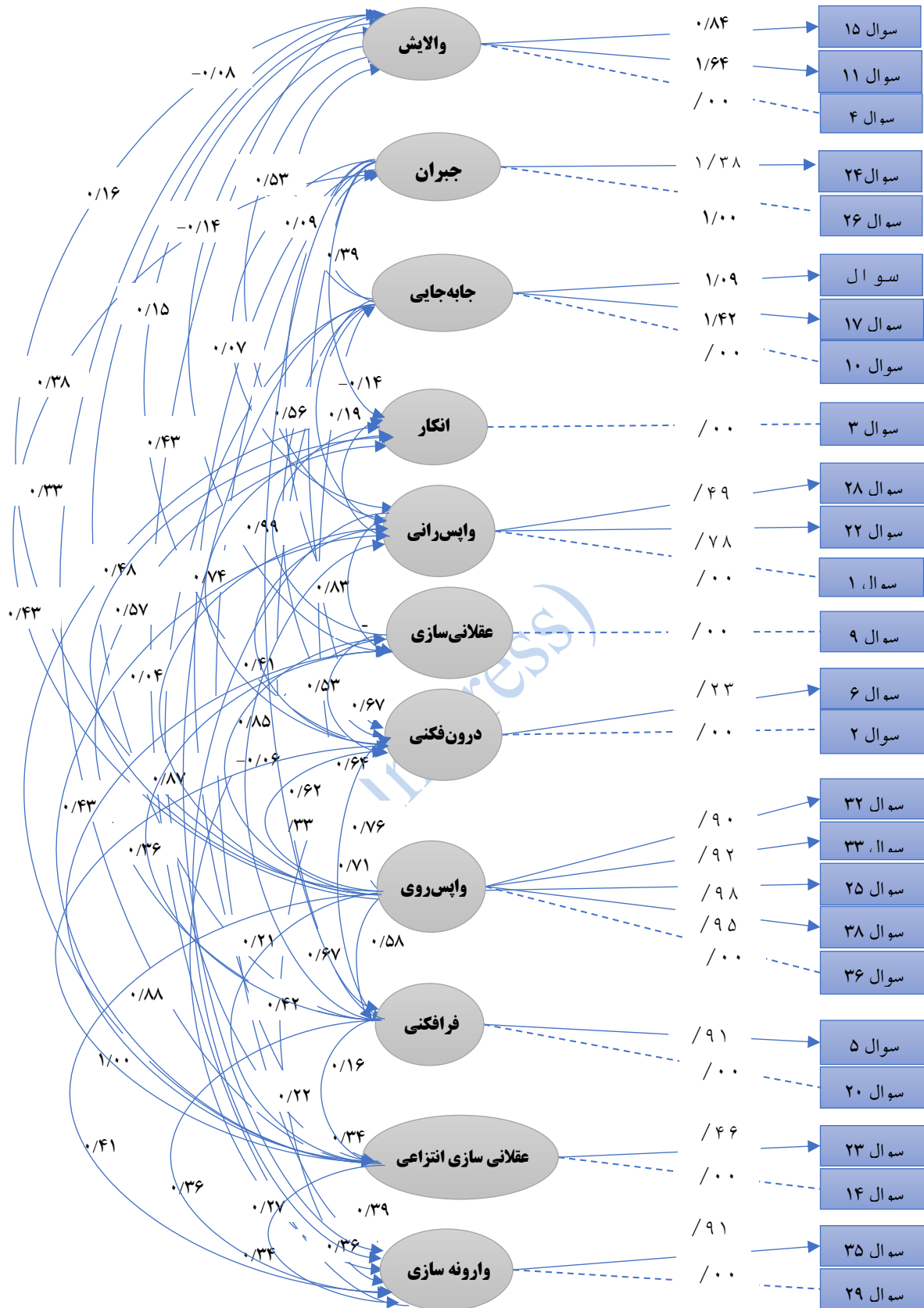
خطای تقریب^۱ برابر با ۰/۰۳۴ بود که نشان‌دهنده برازش قابل قبول مدل است (زوده و هرچ^۲، ۲۰۲۱). شکل ۱ برازش مدل ساختاری را نشان می‌دهد. مؤلفه‌ها به صورت پیوسته کدگذاری شدند و در نهایت، مقیاس با ۲۶ گویه و مقیاس درجه‌بندی پنج‌درجه‌ای شامل «همیشه، اغلب، گاهی، به ندرت و هرگز» با نمرات ۵، ۴، ۳، ۲ و ۱ (و به صورت معکوس برای گویه‌های منفی) اعتبارسنجی شد؛ به‌گونه‌ای که مجموع نمرات، سطح استفاده از سازوکارهای دفاعی را نشان می‌داد و نمرات پایین‌تر بیانگر استفاده کمتر از سازوکارهای دفاعی بود.

در نمودار ارائه‌شده در شکل ۱، خطوط دارای پیکان نشان‌دهنده روابط مستقیم بین متغیرها هستند. مقادیر درج‌شده روی پیکان‌ها ضرایب روابط را نشان می‌دهند و خطوط پیوسته بیانگر شدت این روابط‌اند؛ در مقابل، خطوط نقطه‌چین نشان‌دهنده رابطه آماری ضعیف هستند.

(In Press)

¹ Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)

² Zewude & Hercz

شکل ۱. برازش مدل معادلات ساختاری

۲-۳. روش تجزیه و تحلیل اطلاعات

این پژوهش در تاریخ ۲۰ ژانویه ۲۰۲۰ مجوز اخلاقی خود را از کمیته اخلاق انسانی مؤسسه با کد [AUW/IHEC/HD-19-20/XPD/47] دریافت کرد. همچنین، از رؤسای کالج‌های مربوطه مجوز لازم برای ملاقات با نوجوانان اخذ شد. رضایت آگاهانه از شرکت‌کنندگان دانشجو دریافت گردید و گردآوری داده‌ها مطابق برنامه زمان‌بندی انجام شد. داده‌های گردآوری شده جمع و جدول‌بندی شدند. آزمون‌های آماری توصیفی، از جمله فراوانی و درصد فراوانی، برای بررسی میزان استفاده از انواع سازوکارهای دفاعی محاسبه شد. داده‌ها بر اساس صفات شخصیتی نوجوانان طبقه‌بندی گردید. برای تعیین توان پیش‌بینی‌کنندگی سازوکارهای دفاعی بر صفات شخصیتی نوجوانان، از تحلیل رگرسیون خطی استفاده شد. تحلیل‌های آماری با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۳۰ و نرم‌افزار متن‌باز [Jamovi نسخه ۲/۶/۴۴](#) (۲۰۲۵) انجام گرفت.

۳. یافته‌ها

۳-۱. توصیف جمعیت‌شناختی

ویژگی‌های جمعیت‌شناختی به‌عنوان متغیر مستقل عمل می‌کنند که بر عوامل مختلفی تأثیر می‌گذارند. این متغیرها نمایانگر پروفایل جامعه‌شناختی و جمعیت‌شناختی فرد هستند که او را در یک جمعیت خاص طبقه‌بندی کرده و موقعیت اجتماعی-جمعیت‌شناختی وی را تعیین می‌کنند. این شاخص‌ها در علوم رفتاری و اجتماعی از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند؛ زیرا به‌طور معناداری بر رفتار، نگرش، عادات و ویژگی‌های شخصیتی افراد تأثیر می‌گذارند و در نهایت، تعاملات و روابط اجتماعی را شکل می‌دهند. متغیرهای جمعیت‌شناختی به تبیین تفاوت‌های میان گروه‌ها کمک کرده و امکان طراحی مداخلات متناسب با بافت‌های خاص را فراهم می‌سازند. در این پژوهش، شاخص‌های جمعیت‌شناختی شامل سن، جنسیت، محل سکونت، نوع خانواده، نوع کالج محل تحصیل، سطح تحصیلات والدین، شغل والدین، درآمد خانواده و ترتیب تولد در نظر گرفته شد. نمونه پژوهش شامل ۸۹۱ نوجوان در بازه سنی ۱۷ تا ۱۹ سال بود که از این تعداد، ۴۵۹ نفر پسر و ۴۳۲ نفر دختر بودند. بیشترین تعداد شرکت‌کنندگان (۴۸٪/۱) در مناطق شهری سکونت داشتند، در حالی که ۱۵٪/۵ در مناطق نیمه‌شهری زندگی می‌کردند. همچنین، ۷۴٪/۷ از نوجوانان متعلق به خانواده‌های هسته‌ای بودند، تعداد کمتری از خانواده‌های گسترده، و تنها ۲٪/۵ از خانواده‌های گسترده‌تر گزارش شدند. شرکت‌کنندگان در برنامه‌های تحصیلی مختلف در مؤسسات منتخب، شامل کالج‌های دولتی و خصوصی، ثبت‌نام شده بودند که شامل کالج‌های مختلط (۹۲٪/۳) و کالج‌های ویژه دختران (۷٪/۷) می‌شد. اکثریت شرکت‌کنندگان (۷۹٪/۹) درآمد سالانه خانوادگی کمتر از ۲ لاک گزارش کردند و پس از آن گروه‌هایی با درآمد ۲ تا ۵ لاک، ۵ تا ۱۰ لاک و بیش از ۱۰ لاک (۳٪/۳) قرار داشتند. از نظر وضعیت شغلی، بیشترین تعداد پدران (۵۲٪) در بخش خصوصی مشغول به کار بودند و پس از آن، مشاغل آزاد، بخش دولتی و کمترین گروه (۶٪/۱) خانه‌دار بودند. در مقابل، اغلب مادران (۷۲٪/۴) خانه‌دار بودند و پس از آن، مادران شاغل در بخش خصوصی و دولتی قرار داشتند؛ کمترین درصد (۴٪/۵) به فعالیت‌های تجاری اشتغال داشتند. از نظر سطح تحصیلات پدران، ۳۳٪/۷ دارای مدرک گواهی پایان دوره متوسطه بودند و پس از آن، گواهی پایان دوره متوسطه عالی، بی‌سواد، فارغ‌التحصیل کارشناسی، کارشناسی ارشد و کمترین درصد (۳٪/۴) دارای مدرک دوره‌های حرفه‌ای بودند. در میان مادران نیز ۳۶٪/۸ دارای مدرک متوسطه بودند و پس از آن دوره متوسطه عالی، بی‌سواد، کارشناسی و کارشناسی ارشد قرار داشتند؛ تنها ۲٪/۲ دارای مدرک دوره‌های حرفه‌ای بودند. از نظر ترتیب تولد، بیشترین تعداد نوجوانان (۵۴٪/۴) فرزند اول خانواده بودند و پس از آن فرزند دوم، سوم و کمترین درصد (۱٪/۷) در گروه «سایر» قرار گرفتند.

۳-۲. شاخص‌های توصیفی

جدول ۱ سطح استفاده از سازوکارهای دفاعی مختلف در میان نوجوانان را نشان می‌دهد. جدول ۲ صفات شخصیتی نوجوانان را تبیین می‌کند. جدول ۳ نتایج تحلیل رگرسیون را در قالب سه مدل ارائه می‌دهد که هر یک ترکیب متفاوتی از پیش‌بین‌ها (سازوکارهای دفاعی) را در ارتباط با متغیرهای وابسته (صفات شخصیتی) بررسی می‌کنند. سازوکارهای دفاعی نابالغانه و دسته شخصیتی حد میانی از جدول حذف

شدند؛ زیرا پیش‌بینی معناداری نشان ندادند. سطوح معناداری اهمیت آماری هر پیش‌بین را نشان می‌دهد، در حالی که شاخص‌های عامل تورم واریانس^۱ و تحمل برای بررسی هم‌خطی چندگانه به کار رفته‌اند.

جدول ۱. سطح استفاده از انواع سازوکارهای دفاعی (تعداد=۸۹۱)

سازوکار دفاعی	مؤلفه	سطح استفاده	تعداد	درصد
بالغانه	جبران	پایین	۵۶۵	۶۳/۴
		بالا	۳۲۶	۳۶/۶
	والایش	پایین	۴۸۳	۵۴/۲
		بالا	۴۰۸	۴۵/۸
	واپس‌روی	پایین	۴۹۶	۵۵/۷
		بالا	۳۹۵	۴۴/۳
نابالغانه	درون‌فکنی	پایین	۵۴۸	۶۱/۵
		بالا	۳۴۳	۳۸/۵
	فراقکنی	پایین	۴۹۹	۵۶
		بالا	۳۹۲	۴۴
	انکار	پایین	۶۵۹	۷۴
		بالا	۲۳۲	۲۶
روان‌رنجور	جابه‌جایی	پایین	۵۴۹	۶۱/۶
		بالا	۳۴۲	۳۸/۴
	واکنش‌سازی	پایین	۴۷۳	۵۳/۱
		بالا	۴۱۸	۴۶/۹
	واپس‌رانی	پایین	۵۶۶	۶۳/۵
		بالا	۳۲۵	۳۶/۵
	عقلانی‌سازی	پایین	۵۲۲	۵۸/۶
		بالا	۳۶۹	۴۱/۴
	دلیل‌تراشی	پایین	۵۲۸	۵۹/۳
		بالا	۳۶۳	۴۰/۷

نتایج جدول ۱ سطح استفاده از برخی سازوکارهای دفاعی توسط نوجوانان را روشن می‌سازد. سازوکارهایی مانند واپس‌روی، که یک دفاع ناهشیار است و فرد در مواجهه با استرس یا تهدید به الگوهای رفتاری، فکری یا هیجانی مراحل رشدی پیشین بازمی‌گردد، و درون‌فکنی که فرایند درونی‌سازی ویژگی‌ها یا صفات دیگران است، همچنین فراقکنی، جابه‌جایی، واپس‌رانی، دلیل‌تراشی و عقلانی‌سازی (انجمن روان‌شناسی آمریکا، ۲۰۱۵؛ کوشمن^۲، ۲۰۲۰) به‌صورت گهگاهی مورد استفاده قرار گرفته‌اند. این نتایج نشان داد که نوجوانان از برخی مکانیسم‌های دفاعی به‌صورت مقطعی و گهگاه استفاده می‌کنند. مکانیسم‌های دفاعی بالغانه، مانند والایش که در آن فرد احساسات، امیال یا تکانه‌های غیرقابل قبول یا از نظر اجتماعی نامطلوب را به فعالیت‌های سازنده و از نظر اجتماعی پذیرفتنی هدایت می‌کند (کوهن و کیم^۳، ۲۰۲۰)، و جبران که در آن فرد با تمرکز بر دستیابی به موفقیت در یک حوزه از زندگی، توجه خود را از احساس ناکفایتی یا اضطراب ناشی از ناتوانی در برآورده ساختن انتظارات در حوزه‌ای دیگر منحرف می‌سازد، با فراوانی کمتری مورد استفاده قرار گرفته‌اند. این یافته نشان می‌دهد که نوجوانان در این مطالعه عمدتاً درگیر سالم‌ترین راهبردهای مقابله‌ای نبوده‌اند. دفاع‌های نابالغانه مانند انکار کمترین میزان استفاده را داشتند که نشان می‌دهد بیشتر افراد واقعیت را به‌طور کامل انکار نمی‌کنند (بیلی و پیکو، ۲۰۲۳). واکنش‌سازی، به‌عنوان یک دفاع روان‌رنجور که فرد به‌طور ناهشیار تکانه‌ای ناخواسته را با رفتار متضاد جایگزین می‌کند، در میان نوجوانان شایع بود و نشان می‌دهد که نوجوانان اغلب از طریق ابراز هیجانی غیرمستقیم یا متعارض با استرس مقابله می‌کنند (ناوی و همکاران^۴، ۲۰۲۰).

¹ Variance Inflation Factor

² Cushman

³ Cohen & Kim

⁴ Nawi et.al

جدول ۲. صفات شخصیتی نوجوانان (برون‌گرایی-درون‌گرایی و روان‌رنجوری-ثبات)

صفت شخصیتی	دسته	فراوانی	درصد
برون‌گرایی-درون‌گرایی	برون‌گرا	۲۹۴	۳۳
	حد میانی	۵۱۸	۵۸/۱
	درون‌گرا	۷۹	۸/۹
روان‌رنجوری-ثبات	روان‌رنجور	۴۷۷	۵۳/۵
	حد میانی	۳۷۶	۴۲/۲
	بائیات	۳۸	۴/۳

نتایج جدول ۲ صفات شخصیتی نوجوانان را نشان می‌دهد. در بعد برون‌گرایی-درون‌گرایی، ۳۳٪ از نوجوانان برون‌گرا بودند که بیانگر اجتماعی‌بودن و جرأت‌مندی است (سیبولسکی و همکاران^۱، ۲۰۱۴) و پس از آن ۵۸/۱٪ در دسته حد میانی قرار گرفتند. مطالعه پاپ جردانو^۲ و زورچک^۳ (۲۰۱۰) نشان می‌دهد نوجوانانی با صفات ترکیبی می‌توانند بسته به موقعیت، رفتارهای برون‌گرایانه و درون‌گرایانه را بروز دهند. کمترین درصد (۸/۹٪) مربوط به نوجوانان درون‌گرا بود که ممکن است به دلیل کناره‌گیری اجتماعی در معرض خطر باشند (دلندرا و همکاران^۴، ۲۰۲۳). پژوهش‌ها نشان داده‌اند که درون‌گرایی تأثیر معناداری بر سازگاری تحصیلی نوجوانان دارد و می‌تواند سازگاری اجتماعی آنان را تحت تأثیر قرار دهد (ملانگا و آدی^۵، ۲۰۲۲). در بعد روان‌رنجوری-ثبات، ۵۳/۵٪ از نوجوانان در گروه روان‌رنجور قرار گرفتند که نشان‌دهنده بی‌ثباتی هیجانی و اضطراب است (سیبولسکی، ۲۰۱۴). پیترز و همکاران^۵ (۲۰۱۹) بیان کردند که روان‌رنجوری در نظریه آیزنک شامل ناپایداری خلق و اضطراب است که با تکانشگری و خطرپذیری ارتباط دارد. همچنین ۴۲/۲٪ در دسته حد میانی قرار گرفتند که از تاب‌آوری متوسط در برابر استرس برخوردار بوده و نگرش متعادلی نسبت به زندگی دارند. تنها ۴/۳٪ از نوجوانان در دسته ثبات هیجانی قرار گرفتند. قیزی^۶ (۲۰۲۴) گزارش کرد که ثبات هیجانی در نوجوانان توانایی مقابله با مشکلات و استرسورها را افزایش داده و سلامت روان و کارآمدی راهبردهای مقابله‌ای را تقویت می‌کند.

۳-۳. تحلیل رگرسیون گام‌به‌گام

جدول ۳. توان پیش‌بینی سازوکارهای دفاعی بر ویژگی‌های شخصیتی نوجوانان (تعداد=۸۹۱)

معنی‌داری	F	R ² تعدیل‌شده	R ²	R	VIF	Tol.	Sig.	t	β استاندارد	β غیر استاندارد	پیش‌بین (سازوکار دفاعی)	متغیر وابسته (ویژگی شخصیتی)
۰/۰۱۵ ^b	۶/۰۲۳	۰/۰۱	۰/۰۲	۰/۱۴۳ ^a	۱/۰۰۳	۰/۹۹	۰/۰۲	۲/۳۴	۰/۱۳	۰/۱۶	دلیل‌تراشی	برون‌گرایی
۰/۰۰۷ ^c	۵/۰۹۷	۰/۰۲	۰/۰۳	۰/۱۸۴ ^b	۱/۰۰۳	۰/۹۹	۰/۰۴	۲/۰۲	۰/۱۱	۰/۰۹	فرافکنی	برون‌گرایی
۰/۰۱۶ ^b	۶/۰۱۸	۰/۰۶	۰/۰۷	۰/۲۶۹ ^a	۱/۰۰	۱/۰۰	۰/۰۱	-۲/۴۶	۰/۰۶	-۰/۱۵	واپس‌رانی	درون‌گرایی
۰/۰۰۶ ^c	۵/۴۱۴	۰/۱۰۲	۰/۱۲	۰/۳۵۳ ^b	۱/۰۰	۱/۰۰	۰/۰۳	۲/۱۲	۰/۰۶	۰/۱۲	واکنش‌سازی	درون‌گرایی
۰/۰۱۴ ^b	۶/۱۴۱	۰/۰۱۱	۰/۰۱	۰/۱۱۳ ^a	۱/۰۱۴	۰/۹۸	۰/۰۰۶	-۲/۷۸	-۰/۱۲	-۰/۱۲	واکنش‌سازی	روان‌رنجوری
۰/۰۰۱ ^c	۶/۶۵۰	۰/۰۲۳	۰/۰۲	۰/۱۶۵ ^b	۱/۰۱۴	۰/۹۸	۰/۰۰۸	۲/۶۶	۰/۱۲	۰/۱۹	دلیل‌تراشی	روان‌رنجوری
۰/۰۱۹ ^b	۵/۹۸۴	۰/۱۱۹	۰/۱۴	۰/۳۷۸ ^a	۱/۰۰	۱/۰۰	۰/۰۱	۲/۴۴	۰/۳۷	۰/۱۴	والایش	ثبات

جدول ۳ نتایج تحلیل رگرسیون گام‌به‌گام را به‌منظور بررسی میزان توان پیش‌بینی سازوکارهای دفاعی در تبیین ویژگی‌های شخصیتی نوجوانان نشان می‌دهد. نتایج تحلیل نشان داد که دلیل‌تراشی ($\beta=0.020$, $R^2=0.020$, $p=0.015$, $t=2.348$, $F=6.023$) به‌عنوان یک سازوکار دفاعی نوروتیک که در آن فرد رفتارهای خود را با توجیه‌های به‌ظاهر منطقی توضیح می‌دهد، و فرافکنی ($VIF=1.003$, 0.136) به‌عنوان یک سازوکار دفاعی نابلغ که شامل نسبت‌دادن تکانه‌ها و ویژگی‌های ناسازگارانه فرد به دیگران است، پیش‌بین‌های معنادار ویژگی شخصیتی برون‌گرایی بودند.

¹ Cybulski et al

² Pop Jordanova & Zorcec

³ Delendra et al

⁴ Mlanga & Adie

⁵ Peters et al

⁶ Qizi

این دو متغیر به ترتیب ۲ و ۳/۴ درصد از واریانس برون‌گرایی را تبیین کردند؛ به‌گونه‌ای که با هر یک واحد افزایش در نمره دلیل‌تراشی و فرافکنی، نمره برون‌گرایی به ترتیب به میزان ۰/۱۶۱ و ۰/۰۹۱ افزایش می‌یابد. علاوه بر این، نتایج نشان داد که واپس‌رانی (F= 6.018، t=-2.467، p=0.016، β = 0.064، R²=0.072، VIF=1.000)، که به مسدودسازی ناهشیار افکار یا تکانه‌های نامطلوب اشاره دارد، و واکنش‌سازی (F=5.414، t=2.129، p=0.006، β = 0.062، R²=0.125، VIF=1.000)، که در آن تکانه اولیه با رفتاری متضاد جایگزین می‌شود، پیش‌بین‌های معنادار ویژگی شخصیتی درون‌گرایی بودند. واپس‌رانی حدود ۷/۲ درصد از واریانس درون‌گرایی را تبیین کرد و با هر یک واحد افزایش در این سازوکار دفاعی، نمره درون‌گرایی به میزان ۰/۱۵۷- کاهش یافت؛ در مقابل، واکنش‌سازی ۱۲/۵ درصد از واریانس درون‌گرایی را تبیین نمود و با هر یک واحد افزایش در آن، نمره درون‌گرایی ۰/۱۳۲ افزایش نشان داد. بنابراین، استفاده بیشتر از سازوکار دفاعی واکنش‌سازی با تقویت ویژگی‌های شخصیتی درون‌گرایانه همراه است. در مورد ویژگی شخصیتی روان‌رنجوری، نتایج نشان داد که واکنش‌سازی (F=6.141، t=-2.785، p=0.014، β =-0.127، R²=0.013، VIF=1.014) و دلیل‌تراشی (F=6.650، t=2.661، p=0.001، β =0.121، R²=0.027، VIF=1.014)، که هر دو از سازوکارهای دفاعی نوروپیک محسوب می‌شوند، پیش‌بین‌های معنادار این بعد شخصیتی بودند. واکنش‌سازی ۱/۳ درصد و دلیل‌تراشی ۲/۷ درصد از واریانس روان‌رنجوری را تبیین کردند؛ به‌گونه‌ای که با افزایش یک واحدی واکنش‌سازی، نمره روان‌رنجوری ۰/۱۲۸- کاهش یافت، در حالی که افزایش یک واحدی دلیل‌تراشی با افزایش ۰/۱۹۸ نمره روان‌رنجوری همراه بود. این یافته نشان می‌دهد که استفاده از سازوکار دفاعی دلیل‌تراشی می‌تواند به افزایش ویژگی‌های روان‌رنجورانه منجر شود. در نهایت، یک رابطه رگرسیونی معنادار بین والا‌یش و ویژگی شخصیتی ثبات مشاهده شد (F = 5.984، t = 2.446، p = 0.019، β = 0.378، VIF = 1.000). مقدار R² برابر با ۰/۱۴۳ نشان داد که سازوکار دفاعی والا‌یش حدود ۱۴/۳ درصد از واریانس ثبات شخصیتی را تبیین می‌کند. بدین معنا که با هر یک واحد افزایش در نمره والا‌یش، نمره پیش‌بینی‌شده ثبات شخصیتی به میزان ۰/۱۴۸ افزایش می‌یابد. این یافته با نتایج پژوهش [گرانری و همکاران \(۲۰۱۷\)](#) همسو است که نشان دادند استفاده از سازوکارهای دفاعی بالغانه با ثبات بیشتر ویژگی‌های شخصیتی در طول زمان همراه است. همچنین، یافته‌های [قدیمیان‌فر \(۲۰۱۵\)](#) بیانگر آن است که سازوکارهای دفاعی بالغانه پیش‌بین مثبت بهزیستی روان‌شناختی هستند که خود دلالت بر ثبات شخصیت دارد. افزون بر این، [فرنهام^۱ \(۲۰۱۲\)](#) تأکید می‌کند که بهره‌گیری از دفاع‌های بالغانه می‌تواند آثار منفی روان‌رنجوری بر سلامت روان را تعدیل کند.

۴. بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر به بررسی الگوی استفاده از سازوکارهای دفاعی و ظرفیت پیش‌بینی آن‌ها در تبیین ویژگی‌های شخصیتی نوجوانان پرداخت. نظریه روان‌پویشی زیگموند فروید، دوره نوجوانی را مرحله‌ای حساس از تحول هویت و تنش‌های درونی می‌داند که با الگوی متنوع و در حال تغییری از کارکردهای دفاعی همراه است و یافته‌های پژوهش حاضر نیز با این دیدگاه فروید همسو می‌باشد.

یافته اصلی پژوهش نشان داد که نوجوانان به‌طور معمول از برخی سازوکارهای دفاعی خاص استفاده می‌کنند. بخش قابل‌توجهی از نوجوانان (۲/۵۴ درصد) استفاده محدودی از دفاع‌های بالغانه، از جمله والا‌یش، نشان دادند و ۴/۶۳ درصد در طبقه استفاده پایین قرار گرفتند که این امر حاکی از توانایی محدود نوجوانان در هدایت تکانه‌ها به فعالیت‌های سازنده است. فروید بیان می‌کند که کارکردهای دفاعی بالغانه همزمان با رشد روان‌شناختی فرد شکل می‌گیرند؛ بنابراین، فراوانی پایین این دفاع‌ها در نوجوانان می‌تواند بازتابی از چالش‌های تحولی این مرحله باشد ([هال و همکاران، ۱۹۹۷](#)). این یافته با نتایج پژوهش [لاچکوویچ و همکاران \(۲۰۱۸\)](#) همخوانی دارد که نشان دادند نوجوانان دارای سبک دلبستگی ناایمن، کمتر از دفاع‌های بالغانه استفاده می‌کنند و در مقابل، به دفاع‌های نابالغ و نوروپیک گرایش بیشتری دارند؛ الگویی که می‌تواند سلامت روان را تضعیف کرده و خطر آسیب‌شناسی روانی و مشکلات رفتاری را افزایش دهد.

^۱ Furnham

در خصوص دفاع‌های نابالغ، یکی از یافته‌های قابل توجه این بود که اکثریت نوجوانان (۷۴ درصد) وابستگی اندکی به سازوکار انکار داشتند؛ این موضوع نشان می‌دهد که نوجوانان به‌طور کامل برای اجتناب از واقعیت به این سازوکار متکی نیستند. در مقابل، اتکای متوسطی به درون‌فکنی (۵/۶۱ درصد)، فرافکنی (۵۶ درصد) و واپس‌روی (۷/۵۵ درصد) مشاهده شد که بیانگر استفاده نوجوانان از این سازوکارها برای مقابله با فشارهای روانی است. [اویلر و همکاران^۱ \(۲۰۲۴\)](#) گزارش کردند که اتکای متوسط به دفاع‌های نابالغ با کاهش کمتر رفتارهای خودآسیب‌رسان در طول شش ماه درمان رفتاردرمانی دیالکتیکی همراه بوده است. در زمینه دفاع‌های نوروتیک، نتایج نشان داد که حدود ۶۰ درصد از نوجوانان وابستگی کمتری به این نوع دفاع‌ها دارند. این الگو می‌تواند نشان‌دهنده سطح بالاتری از تاب‌آوری روان‌شناختی باشد؛ موضوعی که توسط [جینیفر^۲ \(۲۰۱۶\)](#) نیز مورد تأیید قرار گرفته است. این پژوهش‌ها بیان می‌کنند که کاهش استفاده از دفاع‌های نوروتیک و نابالغ، در مقایسه با دفاع‌های بالغانه، می‌تواند با بهزیستی روان‌شناختی بالاتر همراه باشد ([یکش و همکاران^۳، \(۲۰۲۴\)](#)). با این حال، حدود ۴۰ درصد از نوجوانان استفاده بالایی از دفاع‌های نوروتیک نشان دادند که بیانگر تجربه اضطراب و تنش روانی بیشتر و استفاده مکرر از راهبردهای مقابله‌ای ناسازگارانه است ([اشفاق و کمال^۴، \(۲۰۲۴\)](#)).

در بعد ویژگی‌های شخصیتی برون‌گرایی - درون‌گرایی، یافته‌ها نشان داد که اکثریت نوجوانان (۱/۵۸ درصد) در طبقه بینابینی قرار داشتند و ترکیبی از ویژگی‌های برون‌گرایانه و درون‌گرایانه را نشان می‌دادند. نوجوانان دارای ویژگی‌های ترکیبی می‌توانند بسته به موقعیت، رفتارهای برون‌گرایانه یا درون‌گرایانه از خود نشان دهند؛ موضوعی که با دیدگاه فروید مبنی بر انعطاف‌پذیری شخصیت و تأثیرپذیری آن از تعارض‌های درونی و الزامات محیطی همسو است ([پاپ جوردانوا و زورچک، \(۲۰۱۰\)](#)). حدود ۳۳ درصد از نوجوانان در طبقه برون‌گرایی قرار گرفتند که بازتاب‌دهنده اجتماعی بودن و جرأت‌مندی آن‌هاست ([سیبولسکی، \(۲۰۱۴\)](#)). در مقابل، درصد کمتری از نوجوانان (۹/۸ درصد) دارای ویژگی‌های درون‌گرایانه بودند که احتمالاً به دلیل کناره‌گیری اجتماعی، در معرض خطر بیشتری قرار دارند ([دلندرا و همکاران، \(۲۰۲۳\)](#)). [ملانگا و آدی \(۲۰۲۲\)](#) نیز نشان دادند که درون‌گرایی به‌طور معناداری بر سازگاری اجتماعی نوجوانان در محیط مدرسه تأثیر می‌گذارد.

در بعد روان‌رنجوری - ثبات، اکثریت نوجوانان (۵/۵۳ درصد) در طبقه روان‌رنجوری قرار گرفتند که نشان‌دهنده بی‌ثباتی هیجانی و اضطراب بالاتر است ([سیبولسکی، \(۲۰۱۴\)](#)). فروید نوجوانی را مرحله‌ای می‌داند که با بی‌ثباتی هیجانی و اضطراب فزاینده ناشی از تعارض‌های درونی حل‌نشده همراه است. این یافته با مدل شخصیتی آیزنک نیز همخوانی دارد؛ به‌طوری که روان‌رنجوری شامل نوسانات خلقی و اضطراب بوده و با تکانشگری و خطرپذیری ارتباط مثبت دارد ([پیترز و همکاران، \(۲۰۱۹\)](#)). همچنین، [شیونگ و همکاران^۵ \(۲۰۲۲\)](#) نشان دادند که اعتیاد به تلفن هوشمند با ویژگی‌های روان‌رنجوری مرتبط است. در عین حال، ۲/۴۲ درصد از نوجوانان در طبقه بینابینی قرار داشتند که نشان‌دهنده تاب‌آوری متوسط در برابر استرس و نگرش متعادل به زندگی است، در حالی که کمترین درصد نوجوانان (۳/۴ درصد) از ثبات هیجانی برخوردار بودند. [قیزی \(۲۰۲۴\)](#) گزارش کرد که ثبات هیجانی در نوجوانان با توانایی بهتر در حل مسئله، مقابله با فشارها و ارتقای سلامت روان همراه است.

تحلیل رگرسیون گام‌به‌گام نشان داد که سازوکار دفاعی عقلانی‌سازی به‌طور معناداری با ویژگی‌های شخصیتی برون‌گرایی مرتبط است. این یافته نشان می‌دهد که افراد برون‌گرا ممکن است از عقلانی‌سازی برای توجیه افکار، هیجانات و رفتارهای خود از طریق توضیحات منطقی استفاده کنند؛ توضیحاتی که اگرچه ظاهراً معقول به نظر می‌رسند، اما لزوماً بازتاب‌دهنده احساسات و انگیزه‌های واقعی فرد نیستند. عقلانی‌سازی مداوم می‌تواند فرد را از مواجهه واقعی با رفتارهای خود و فرصت رشد اصیل بازدارد ([کاشمن، \(۲۰۲۰\)](#)). همچنین، ارتباط معناداری بین فرافکنی و ویژگی‌های شخصیتی برون‌گرایی مشاهده شد. فرافکنی، که در آن فرد ویژگی‌ها یا تکانه‌های نامطلوب خود را به دیگران نسبت می‌دهد، می‌تواند بر شیوه تعامل اجتماعی افراد برون‌گرا تأثیر بگذارد،

¹ Euler et al

² Jennifer

³ Békés et al

⁴ Ishfaq & Kamal

⁵ Xiong et al

به‌ویژه در موقعیت‌هایی که نیازمند برقراری روابط اجتماعی هستند (نیومن و همکاران^۱، ۱۹۹۷). نتایج همچنین نشان داد که سازوکار دفاعی واپس‌رانی پیش‌بینی‌کننده معنادار ویژگی‌های شخصیتی درون‌گرایی است. دیل و هی^۲ (۲۰۱۰) بیان کردند که افراد درون‌گرا بیشتر از راهبردهای اجتنابی یا واپس‌رانی استفاده می‌کنند. برن^۳ (۱۹۶۱) نیز گزارش کرد افرادی که از واپس‌رانی استفاده می‌کنند، نمرات پایین‌تری در برون‌گرایی و گشودگی نشان داده و کمتر هیجان‌های خود را ابراز می‌کنند. یافته‌های واینبرگر^۴ (۱۹۹۵) نیز حاکی از آن است که این افراد ظاهری آرام و کنترل‌شده دارند، اما این ویژگی ناشی از اجتناب هیجانی است.

سازوکار دفاعی واکنش وارونه نیز با ویژگی‌های شخصیتی درون‌گرایی رابطه معنادار نشان داد. نوجوانانی که از این دفاع نوروپیک استفاده می‌کنند، اغلب رفتارهای کناره‌گیرانه از خود نشان می‌دهند که می‌تواند اضطراب اجتماعی را افزایش داده و فرایند اجتماعی‌شدن را دشوارتر کند (جوزپه و همکاران، ۲۰۱۹؛ استون و همکاران، ۲۰۲۵). رایان و همکاران^۵ (۲۰۲۴) بیان کردند که واکنش وارونه می‌تواند اگرچه نقش محافظتی داشته باشد، اما همواره سازگارانه نیست و ممکن است با تعارض‌های درونی همراه شود.

نتایج پژوهش حاضر همچنین نشان داد که واکنش وارونه و عقلانی‌سازی، به‌عنوان دفاع‌های نوروپیک، پیش‌بینی‌کننده ویژگی‌های شخصیتی روان‌رنجوری هستند. مطالعه فبرینا و همکاران^۶ (۲۰۲۲) وارونه‌سازی را به‌عنوان راهبردی دفاعی برای پنهان‌سازی هیجانات واقعی بررسی کرده و بیان می‌کند که این مکانیسم‌ها می‌توانند بیانگر روان‌رنجوری زیربنایی فرد باشند. عقلانی‌سازی با کاهش سریع پریشانی و حفظ تصویر از خود، در افراد دارای روان‌رنجوری بالا بیشتر مشاهده می‌شود، زیرا این افراد هیجانات منفی شدیدتری مانند اضطراب، شرم و خشم را تجربه می‌کنند (ویدیگر و اولتمنز، ۲۰۱۷). یافته‌های پژوهش مورل و اندروز^۷ (۱۹۸۰) نیز نشان داد که افراد دارای روان‌رنجوری بالا بیشتر به دفاع‌های نوروپیک و کمتر سازگارانه متوسل می‌شوند. در نهایت، سازوکار دفاعی بالغانه والایش با ویژگی‌های شخصیتی ثبات رابطه معنادار نشان داد. این یافته بیانگر آن است که استفاده از دفاع‌های بالغانه با تنظیم هیجانی بهتر و صفات شخصیتی سازگارانه‌تر همراه است. گرانیری و همکاران (۲۰۱۷) و همچنین قدیمیان‌فر (۲۰۱۵) نشان دادند که دفاع‌های بالغانه پیش‌بینی‌کننده مثبت بهزیستی روان‌شناختی و ثبات شخصیتی هستند. فرنهام (۲۰۱۲) نیز تأکید کرد که استفاده از دفاع‌های بالغانه می‌تواند آثار منفی روان‌رنجوری بر سلامت روان را کاهش دهد. این نتایج ضمن تأیید نظریه روان‌پویشی فروید، بر نقش کلیدی سازوکارهای دفاعی در پیش‌بینی ویژگی‌های شخصیتی و ارتقای سلامت روان در دوره نوجوانی تأکید دارد. از محدودیت‌های پژوهش حاضر، تمرکز جغرافیایی نمونه بر شهر کویمباتور در ایالت تامپیل‌نادو هند است که تعمیم‌پذیری یافته‌ها را محدود می‌کند. همچنین، در این پژوهش به متغیرهای جمعیت‌شناختی توجه نشده است. پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های آینده با در نظر گرفتن متغیرهای میانجی مانند جنسیت، وضعیت اقتصادی - اجتماعی و تفاوت‌های فرهنگی انجام شوند. انجام مطالعات طولی و پژوهش‌های بین‌فرهنگی نیز می‌تواند درک جامع‌تری از تحول سازوکارهای دفاعی و شخصیت در نوجوانان فراهم کند.

به‌طور کلی، می‌توان گفت که پژوهش حاضر بینش عمیقی درباره رشد روان‌شناختی نوجوانان و شیوه‌های مقابله آن‌ها با چالش‌های زندگی ارائه می‌دهد. یافته‌ها نشان دادند که سازوکارهای دفاعی نقش اساسی در پیش‌بینی ابعاد مختلف ویژگی‌های شخصیتی و مدیریت تعارض‌های درونی دارند. با توجه به اینکه تنها ۳/۴ درصد از نوجوانان دارای ثبات شخصیتی بودند، ضرورت طراحی مداخلات هدفمند برای تقویت رشد سالم شخصیت در نوجوانان بیش از پیش آشکار می‌شود.

¹ Newman et al

² Diehl and Hay

³ Byrne, D

⁴ Weinberger

⁵ Ryan et al

⁶ Febriana et al

⁷ Morell and Andrews

۵. ملاحظات اخلاقی

این پژوهش با تأیید کمیته اخلاق انسانی مؤسسه (شماره مجوز: AUW/IHEC/HD-19-20/XPD/47) انجام شد. رضایت آگاهانه از شرکت‌کنندگان اخذ گردید و اصول محرمانگی، یکپارچگی داده‌ها و مشارکت داوطلبانه در تمام مراحل پژوهش رعایت شد.

۶. سپاسگزاری و حمایت مالی

نویسندگان از نوجوانان شرکت‌کننده و مسئولان دانشگاه‌ها بابت همکاری صمیمانه قدردانی می‌کنند. این پژوهش با حمایت وزارت امور قباایل و اعطای بورسیه ملی قباایل برنامه‌ریزی شده^۱ انجام شد.

۷. تعارض منافع

نویسنده اعلام می‌کند که هیچ‌گونه تعارض منافی در زمینه انجام، نگارش یا انتشار این پژوهش وجود ندارد.

References

- Bailey, R., & Pico, J. (2023). *Defense mechanisms*. StatPearls - NCBI Bookshelf. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK559106/>
- Békés, V., Starrs, C. J., Perry, J. C., Prout, T. A., Conversano, C., & Di Giuseppe, M. (2024). Defense mechanisms are associated with mental health symptoms across six countries. *Research in Psychotherapy Psychopathology Process and Outcome*, 26(3). <https://doi.org/10.4081/ripppo.2023.729>
- Blanco, C., Kampe, L., Wall, M. M., Liu, S., Wang, S., Caligor, E., & Olfson, M. (2023). Approximating defense mechanisms in a national study of adults: prevalence and correlates with functioning. *Translational Psychiatry*, 13(1). <https://doi.org/10.1038/s41398-022-02303-3>
- Byrne, D. (1961). The repression-sensitization scale: rationale, reliability, and validity. *Journal of Personality*, 29(3), 334–349. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.1961.tb01666.x>
- Center, D. B., & Kemp, D. E. (2002). Antisocial Behaviour in Children and Eysenck's Theory of Personality: An evaluation. *International Journal of Disability Development and Education*, 49(4), 353–366. <https://doi.org/10.1080/1034912022000028330>
- Cohen, D., & Kim, E. (2020). Sublimation (Defense mechanism). In *Springer eBooks* (pp. 5275–5278). https://doi.org/10.1007/978-3-319-24612-3_1430
- Cramer, P. (2006). Protecting the self: Defense mechanisms in action. Guilford Press. <https://psycnet.apa.org/record/2006-08215-000>
- Cramer, P. (2012). Psychological maturity and change in adult defense mechanisms. *Journal of Research in Personality*, 46(3), 306–316. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2012.02.011>
- Cushman F. (2020). Rationalization is rational. *Behavioral and Brain Sciences*. 2020;43:e28. [10.1017/S0140525X19001730](https://doi.org/10.1017/S0140525X19001730)
- Cybulski, M., Strzelecki, W., Grzymisławska-Cybulska, M., Głowacka, M. D., & Mojs, E. (2014). Determinants of personality and risky road behaviors at work in drivers of medical transport vehicles in the Wielkopolska (Greater Poland) voivodeship. *Medycyna Pracy*, 65(4), 485–496. <https://doi.org/10.13075/mp.5893.00052>
- Delendra, G. R. F., Dewi, E. I., & Deviantony, F. (2023). Hubungan Tipe Kepribadian Introvert dan Ekstrovert terhadap Risiko Perilaku Perundungan pada Pelajar di SMK Negeri 5 Jember. *Pustaka Kesehatan*, 11(2), 127. [10.19184/pk.v11i2.25909](https://doi.org/10.19184/pk.v11i2.25909)
- Di Giuseppe, M., Gennaro, A., Lingardi, V., & Perry, J. C. (2019). The Role of Defense Mechanisms in Emerging Personality Disorders in Clinical Adolescents. *Psychiatry*, 82(2), 128-142. <https://doi.org/10.1080/00332747.2019.1579595>
- Di Giuseppe, M., Perry, J. C., Conversano, C., Gelo, O. C. G., & Gennaro, A. (2020). Defense mechanisms, gender, and adaptiveness in emerging personality disorders in adolescent outpatients. *The Journal of Nervous and Mental Disease*, 208(12), 933–941. <https://doi.org/10.1097/nmd.0000000000001230>

¹ National Fellowship for Scheduled Tribes (NFST)

- Diehl, M., & Hay, E. L. (2010). Risk and resilience factors in coping with daily stress in adulthood: the role of age, self-concept incoherence, and personal control. *Developmental psychology*, 46(5), 1132–1146. <https://doi.org/10.1037/a0019937>
- Euler, S., Babl, A., Dommann, E., Stalujanis, E., Labrish, C., Kramer, U., & McMMain, S. (2024). Maladaptive defense mechanisms moderate treatment outcome in 6 months versus 12 months dialectical-behavior therapy for borderline personality disorder. *Psychotherapy Research*, 35(4), 529–545. <https://doi.org/10.1080/10503307.2024.2334053>
- Eysenck, H. J., & Eysenck, S. B. (1968). A factorial study of psychoticism as a dimension of personality. *Multivariate Behavioral Research, Spec Iss*, 15–31. <https://psycnet.apa.org/record/1968-15468-001>
- Febriana, A., & Diana Budi Darma. (2022). Defense Mechanism as a Strategy to Overcome Jacob's Anxiety in William Landay's Defending Jacob. *Jurnal Onoma: Pendidikan, Bahasa, Dan Sastra*, 8(1), 331-343. <https://doi.org/10.30605/onoma.v8i1.1730>
- Furnham, A. (2012). Lay understandings of defence mechanisms: The role of personality traits and gender. *Psychology, Health & Medicine*, 17(6), 723–734. <https://doi.org/10.1080/13548506.2012.663922>
- Ghadimianfar, Morteza & Dadkhah, Asghar. (2015). Prediction of rehabilitation nurses' psychological well-being through personality traits and defense mechanisms. *Iranian Rehabilitation Journal*. 13. 40-45. [Link](#)
- Gholami Zarch, M., Taghvaei, D., & Pirani, Z. (2024). Modeling Narcissistic Personality and Object Relations with the Mediating Role of Defense Mechanisms. *Journal of Adolescent and Youth Psychological Studies*, 5(5), 59-67. <http://doi.org/10.61838/kman.jayps.5.5.8>
- Granieri, A., La Marca, L., Mannino, G., Giunta, S., Guglielmucci, F., & Schimmenti, A. (2017). The Relationship between Defense Patterns and DSM-5 Maladaptive Personality Domains. *Frontiers in Psychology*, 8. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2017.01926>
- Hall, C.S., Lindsey, G. & Campbell, J.B. (1997). *Theories of Personality* (4th ed.). John Wiley & Sons. <https://www.wiley.com/Theories+of+Personality%2C+4th+Edition-p-9780471303428>
- Ishfaq, N., & Kamal, A. (2024). Intervening effect of maladaptive personality on the relationship between defense styles and psychiatric symptoms among prisoners. *Indian Journal of Psychological Medicine*, 46(6), 570–578. <https://doi.org/10.1177/02537176241232740>
- Jamovi (2.6.44). (2025). *The jamovi project*. <https://www.jamovi.org/download.html>
- Jennifer Lyke (2016). Defense style predicts subjective well-being in a non-clinical sample. In *The Journal of Happiness & Well-Being* (pp. 62–71). <https://jhwbjournal.com/uploads/files/3c8ebce75d0b9ab6b8ef67f7684088ca.pdf>
- Laczkovics, C., Fonzo, G., Bendixsen, B., Shpigel, E., Lee, I., Skala, K., Prunas, A., Gross, J., Steiner, H., & Huemer, J. (2018). Defense mechanism is predicted by attachment and mediates the maladaptive influence of insecure attachment on adolescent mental health. *Current Psychology*, 39(4), 1388–1396. <https://doi.org/10.1007/s12144-018-9839-1>
- Lantz, S. E., Kaur, J., & Ray, S. (2025, April 26). *Freud's developmental Theory*. StatPearls - NCBI Bookshelf. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK557526/>
- Maghami, P., & Mirzahosseini, H., & Monirpoor, N. (2024). The Relationship Between Child Attitudes Towards Parents and Histrionic Personality Traits: The Mediating Role of Defense Mechanisms, and Teachers. *Journal of Assessment and Research in Applied Counseling*, 6(3), 168-174. [10.61838/kman.jarac.6.3.19](https://doi.org/10.61838/kman.jarac.6.3.19)
- Malik, F., & Marwaha, R. (2023, April 23). *Cognitive development*. StatPearls - NCBI Bookshelf. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK537095/>
- Matyash, N. V., Pavlova, T. A., & Pozdnyakov, G. V. (2023). Mechanisms of psychological defense and its dominant communication strategies in high school students and first-year students. *Izvestiya of Saratov University Educational Acmeology Developmental Psychology*, 12(1 (45)), 49–57. <https://doi.org/10.18500/2304-9790-2023-12-1-49-57>
- Mlanga, S., Adie, R. U., & Echeng, D. E. (2022). Neuroticism and introversion personality characteristics and adolescents' school social adjustment in a social inclusion in northern education zone of Cross River State. *Global Journal of Educational Research*, 21(1), 47–54. <https://doi.org/10.4314/gjedr.v21i1.6>

- Mohammadlou, M., Elahi, T., Morovati, Z., & University of Zanjan. (2016). The Role of Personality Traits in Predicting Defense Mechanisms with Mediating Role of Attribution Styles in University Students. <https://www.researchgate.net/publication/316665732>
- Morell, G., & Andrews, L. (1980). Rationality and its Relation to Extraversion and Neuroticism. *Psychological Reports*, 47(3_suppl), 1111–1114. <https://doi.org/10.2466/pr0.1980.47.3f.1111>
- Nawi, F. a. M., ATambi, N. a. M., Samat, N. M. F., & Mustapha, N. W. M. W. (2020). A Review on the internal consistency of a scale: the empirical example of the influence of human capital investment on malcom baldridge quality principles in tvet institutions. *Asian People Journal (APJ)*, 3(1), 19–29. <https://doi.org/10.37231/apj.2020.3.1.121>
- Newman, L. S., Duff, K. J., & Baumeister, R. F. (1997). A New Look at Defensive Projection: Thought Suppression, Accessibility, and Biased Person Perception. *Journal of Personality and Social Psychology*, 72(5), 980–1001. <https://doi.org/10.1037//0022-3514.72.5.980>
- Orenstein, G. A., & Lewis, L. (2022). *Erikson's Stages of Psychosocial Development*. StatPearls - NCBI Bookshelf. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK556096/>
- Parekh, M. A., Majeed, H., Khan, T. R., Khan, A. B., Khalid, S., Khwaja, N. M., Khalid, R., Khan, M. A., Rizqui, I. M., & Jehan, I. (2010). Ego defense mechanisms in Pakistani medical students: a cross sectional analysis. *BMC Psychiatry*, 10(1), 12. <https://doi.org/10.1186/1471-244x-10-12>
- Peters, E. M., Bowen, R., & Balbuena, L. (2019). Mood instability and trait anxiety as distinct components of Eysenckian neuroticism with differential relations to impulsivity and risk taking. *Journal of Personality Assessment*, 102(3), 337–347. <https://doi.org/10.1080/00223891.2019.1569528>
- Pop-Jordanova N, Zorcec T. (2010). Age, gender and disorder related personality characteristics of pediatric patients measured by eysenck personality scale. *Acta Informatica Medica*. 1;18(4):207. <https://www.bibliomed.org/mnsfulltext/6/6-1295805325.pdf?1749798579>
- Qizi, B. M. R. (2024). The relationship between emotional stability and coping strategies in adolescents. *European International Journal of Pedagogics*, 4(10), 44–47. <https://doi.org/10.55640/eijp-04-10-10>
- Ryan Karl M. Boco, C., Rogero, B. H., Barrozo, C. J. R., Berganio, R. M., Arnaiz, R. M., & Albay, J. G. (2024). Introversion and Functionality of Defense Mechanisms: Basis for Personality Enhancement Program. *International Research and Innovation Journal*, 31;1(2). <https://doi.org/10.62293/irij-346sb>
- Stone, A., De Groot, M., McVarnock, A., Cheng, T., Bowker, J. C., & Coplan, R. J. (2025). The Risks of being a Wallflower: Exploring links between introversion, aspects of solitude, and Indices of Well-Being in Adolescence. *Behavioral Sciences*, 15(2), 108. <https://doi.org/10.3390/bs15020108>
- Tanjung, D. F., Priyati, O. P. A., & Firmansyah, R. A. (2023). Children's Moral Development from the Perspective of Sigmund Freud. *Journal of education, learning, guidance and counselling*, 11(2), 102–110. <https://ejurnal.ujj.ac.id/index.php/EDU/article/view/2263/1877>
- VandenBos, G.R. (Ed) (2015). *APA Dictionary of Psychology* (2nd ed.). American Psychological Association. <http://dx.doi.org/10.1037/14646-000>
- Weinberger, D. A. (1995). The construct validity of the repressive coping style. In J. L. Singer (Ed.), *Repression and dissociation: Implications for personality theory, psychopathology, and health* (pp. 337–386). The University of Chicago Press. <https://psycnet.apa.org/record/1990-98214-014>
- Widiger, T. A., & Oltmanns, J. R. (2017). Neuroticism is a fundamental domain of personality with enormous public health implications. *World Psychiatry*, 16(2), 144–145. <https://doi.org/10.1002/wps.20411>
- Xiong, S., Xu, Y., Zhang, B., Zhu, L., & Xie, J. (2022). Smartphone Addiction and Eysenck's Personality Traits among Chinese Adolescents: A Meta-Analysis. *Frontiers in Psychology*, 12. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.794112>
- Zewude, G. T., & Hercz, M. (2021). Psychological Capital and Teacher Well-being: The Mediation Role of Coping with Stress. *European Journal of Educational Research*, volume-10-2021(volume-10-issue-3-july-2021),1227–1245. <https://doi.org/10.12973/eu-jer.10.3.1227>